

| Sayı 6
18.05.2024

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

Hukuki Belirlilik

"Hukuk devletinin temel unsurlarından biri de 'belirlilik' ilkesidir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, kanundan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlayabilir". (AYM, E. 2015/41)

Öne Çıkan Hukuki Gelişmeler

- Kripto varlık piyasalarının düzenlenmesine ilişkin yasa teklifi meclise sunuldu (s. 3)
- Anayasa Mahkemesi, henüz yayınlanmayan bir kararıyla, on yıllık yasağın iptal davaları sonucu verilen ret kararlarını kapsamadığı, bu yasağın itiraz başvurularıyla sınırlı olduğu sonucuna vardı (s. 4)
- Avrupa Konseyi, yapay zekaya ilişkin ilk uluslararası antlaşmayı kabul etti (s. 9)
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Mikyas ve Diğerleri / Belçika (B. No. 50681/20) davasında, oy çokluğuyla, başvurunun kabul edilemez olduğuna hükmetti (s. 12)
- Fransa'nın özerk bölgesi Yeni Kaledonya'da olağanüstü hâl ilan edildi (s. 13)

İçindekiler

İdare Hukuku

Seçilmiş Gazete Başlıkları

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunun günlük hayattaki uygulamalarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Seçilmiş Yargısal İçtihatlar

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunu etkileyen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Karşılaştırmalı İdare Hukuku

AB, Avrupa Konseyi ve AIHM'e İlişkin Seçilmiş Gelişmeler

Bu bölümde okuyucuların Türk idare hukukunu etkilemesi muhtemel olan Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi mevzuat çalışmalarını ve AIHM kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Fransız İdare Hukukuna İlişkin Seçilmiş Gelişmeler

Bu bölümde okuyucuların Türk İdare Hukukunu etkileme imkânı bulunan Fransız Danıştay'ı ve Fransız Anayasa Konseyinin kararları takip etmesi amaçlanmaktadır.

Bültenin Amacı:

- Bu bültende, idare hukukuna ilişkin görülen gelişmelerin takip edilmesi ve derlenmesi amaçlanmaktadır.
 - Bültenin akademik ciddiyette bir bilimsel tartışma sunma ve yürütme iddiası bulunmamaktadır.
 - Bülten kişisel bir çabanın ürünü olup, idare hukukuna ilgi duyan okuyucuya yönelik bir gündem sunma gayreti taşımaktadır.
-

Editör:

Ahmet EĞİLMEZ

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

Türk İdare Hukuku

1. Milli Eğitim Bakanı, öğretmenlere karşı uygulanan şiddetin cezasını artırmaya yönelik maddelerin de yer aldığı Öğretmenlik Meslek Kanunu taslağının haftaya TBMM'ye [sunulacağını bildirdi](#).
2. Kripto varlık piyasalarının düzenlenmesine ilişkin yasa teklifi meclise [sunuldu](#). Yasal düzenlemeyle, kripto varlıkların alım satma konu edildiği platformların Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) düzenleme ve denetimi kapsamına alınması [hedefleniyor](#).
3. "Tasarruf Tedbirleri" isimli Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Resmî Gazetede [yayınlandı](#).
4. Cezaların kaldırılmasıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararları Resmî Gazetede yayımlanarak [yürürlüğe girdi](#).
5. "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu Cumhurbaşkanlığı genelgesi Resmî Gazete'de [yayınlandı](#). Genelge konusu eylem planının hayata geçirilmesi ve izlenmesi için koordinasyon kurullarının oluşturulması kararlaştırıldı.
6. Merkezi Hekim Randevu Sisteminde (MHRS) "Onaylı Randevu" dönemi [başladı](#).
7. Ticaret Bakanlığı, nektarin ve brokoliyi de ticari kalite denetimi [kapsamına aldı](#).
8. Vida, somun ve civata gibi bazı metal eşyaların ithalatında gözetim uygulanmasına [karar verildi](#).
9. Mücbir sebep hali devam eden illerde yapılandırma başvuruları 2 Aralık'a kadar [uzatıldı](#).
10. Van Valiliği, gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantılarının 4 gün süreyle yasaklandığını [duyurdu](#).
11. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) doğalgaz dağıtım şirketi İstanbul Gaz Dağıtım A.Ş.'nin (İGDAŞ) halka arz edilmesinin gündemde olduğunu [duyurdu](#).
12. İthal edilen koyun ve keçi ile sığır cinsi hayvanların kayıt ve küpeleme işlemlerine ilişkin [düzenleme yapıldı](#).
13. 13 ilde gösteri yürüyüşü, açık ve kapalı yer toplantıları ile her türlü protesto eyleminin 4 gün süreyle yasaklandığı [duyuruldu](#).
14. İstanbul Valiliği tarafından, Beşiktaş'taki bir gece kulübünde tadilat sırasında çıkan ve 29 kişinin ölümüyle sonuçlanan yangına ilişkin 13 kamu görevlisi hakkında [soruşturma izni verildi](#).
15. Rekabet Kurulunun 08.04.2021 tarihli ve 21-20/248-105 sayılı kararında, GOOGLE'ın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği tespit edilmiş, GOOGLE hakkında 296.084.899,49 milyon TL idari para cezasına [hükmedilmiştir](#).

16. Yeni düzenlemeye göre, raporlu kronik Hepatit B ve D, diyabet ve kardiyoloji ilaçları aile hekimlerince [yazılabilecek](#).
17. Reklam Kurulu kararları ve basın bültenleri düzenli olarak Ticaret Bakanlığın hazırladığı web sitesinde [yayınlanıyor](#).
18. Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından hazırlanan gelişmeler serisinin 32. sayısı [yayınlandı](#).

Anayasa
Mahkemesi

SEÇİLMİŞ YARGISAL İÇTİHATLAR

Anayasa Mahkemesi henüz yayınlanmayan 1/2/2024 tarihli ve E.2023/177, K.2024/30 sayılı kararıyla on yıllık yasağın iptal davaları sonucu verilen ret kararlarını kapsamadığı, bu yasağın itiraz başvurularıyla sınırlı olduğu sonucuna varmıştır. (AYM, E.2023/177, K.2024/30, 1/2/2024, §§ 2-19) Mahkemeye göre, daha önce verilen esastan ret kararının bir iptal davası sonucunda verilmiş olması nedeniyle on yıl yasağı kuralı uygulanamayacaktır. (AYM, E.2023/195, K.2024/71, 07/03/2024, § 4-5)

AYM daha önce Anayasa'nın 152. maddesinde düzenlenen "Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz" hükmünde yer alan 10 yıllık yasağın, iptal davaları sonucunda verilen ret kararlarını da kapsadığını belirtmekteydi. Mahkeme, bu içtihadını şu biçimde temellendirmekteydi:

"İptal davasının incelenmesi sırasında görülmemiş olabilecek Anayasa'ya aykırılıkların daha sonra somut olay temelinde fark edilerek, Anayasa'ya aykırı kuralın hukuk düzeninden ayıklanması gibi önemli bir yararı olabileceği düşüncesiyle on yıllık sürenin itiraz başvurularında verilen red kararlarından başlatılması gerektiği ileri sürülebilir ise de, bu bağlamda ortaya çıkabilecek sakıncaların en baştan önlenmesi amacıyla, 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesine, Anayasa Mahkemesinin, iptal veya itiraz başvurularında öne sürülen Anayasa'ya aykırılık gerekçeleri ile bağlı olmayacağına ilişkin kural konulmuş bulunmaktadır. Bu bakımdan, ister iptal davası yoluyla isterse itiraz başvurusu yoluyla olsun, aynı kanun veya kanun hükmünde kararname hükmünün iptal talebinin reddine ilişkin olarak verilen kararlar, hukuksal olarak aynı nitelik ve değerde kararlardır. Dolayısıyla hangi tür başvurular üzerine verildiğine bakılarak Anayasa Mahkemesi kararları arasında hukuksal anlamda herhangi bir değer farkı oluşturulamaz." (AYM, E.2017/85, K.2017/64, 15/03/2017, § 14-15)

(AYM, E.2023/34, K.2024/60, 22/02/2024)

Dava konusu olay, adın değiştirilmesi talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

AYM, dava konusu kuralın, Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerine aykırı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Mahkemeye göre, dava konusu kural, ad değişikliğinin ilan edilmesini öngörmektedir. Buna karşın ilanın kapsamının ne olacağı, bu bağlamda ilanda kişisel veri niteliğindeki hangi bilgilere yer verileceği, ilanın şekli ve usulü konusunda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Başka bir ifadeyle kuralda sadece ad değişikliğinin ilan edileceği belirtilmiş olmasına karşın ilanda yer alacak bilgilerin neler olduğuna, bu bilgilerin kapsamının keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir olmasını sağlayacak kanuni güvencelere yer verilmemiştir. Bu nedenle, ad değişikliğinin

ilanında kişisel veri niteliğindeki bilgilerden hangilerinin kullanılacağına, bu bilgilerin ilanda nasıl yer alacağına yönelik güvencelerin ve temel ilkelerin kanunla belirlenmemesi Anayasa'nın 13. ve 20. maddeleriyle bağdaşmamaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 27. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...ve ilân..." ibaresinin iptal edilmesine ilişkin hükmün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

(AYM, E.2023/126, K.2024/67, 07/03/2024)

Dava konusu olay, kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescili için açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddelerine aykırı görülmemiştir.

İtiraz konusu kuralda OSB'nin, müteşebbis heyetinin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yaptırabileceği öngörülmüştür. Kurala göre kamulaştırma işlemleri Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme Komisyonu Başkanlığınca yerine getirilecektir.

Mahkemeye göre, Kanun'da özel hukuk tüzel kişisi olarak tanımlanan OSB'ye kamulaştırma yapma yetkisi tanınmadığı gözetildiğinde Anayasa'nın 46. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kamulaştırmanın ancak devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından yapılabileceği yönündeki güvenceye herhangi bir aykırılık söz konusu değildir.

Bu kapsamda esasında özel hukuk tüzel kişiliği niteliğini haiz olan OSB'lerin kanun koyucu tarafından, kurulmasında kamusal aktörlerin rol oynadığı, kamusal amaçlar ile hareket edip faaliyette bulunan, kamusal nitelikte yetkiler kullanabilen organizasyonlar olarak öngörüldüğü anlaşılmaktadır. OSB'lerin dava konusu kural aracılığıyla kamulaştırılan yerler üzerinde 4562 sayılı Kanun'da öngörülen amaç ve kısıtlamalara tabi olmak kaydıyla tasarruf yetkisinin bulunduğu görülmektedir. Bu çerçevede OSB'lere Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı aracılığıyla kamulaştırma yaptırabilme yetkisi tanıyan kuralda kamu yararı amacı olmadığı söylenemez. Bu durumda dava konusu kural uyarınca yapılacak kamulaştırma işleminin özel kişiler yararına yapılmış bir kamulaştırma olduğu da söylenemez.

AYM daha önce 31/10/2013 tarihli ve E.2013/49, K.2013/125 sayılı kararında, Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan ve OSB'ye kamulaştırma yapabilme yetkisi tanıyan 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yapabilen veya" ibaresini Anayasa'nın 35. ve 46. maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir. Kamulaştırmanın yalnızca devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından yapılabilmesinin mülkiyet hakkının sınırlandırılmasına yönelik usul güvencelerinden birini oluşturduğunun vurgulandığı kararda, OSB'nin bazı kamu gücü ayrıcalıklarıyla donatılmış olduğu, ancak bu durumun, OSB'nin kamulaştırma yapabilmesi yönünden yeterli olmayıp Anayasa'nın 46. maddesi uyarınca, kamu tüzel kişiliğini de haiz olmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Kararda sonuç olarak 4562 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında, OSB'nin bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu açıkça kurala bağlandığından OSB'ye kamulaştırma yetkisi tanınmasının, özel mülkiyetteki bir taşınmazın kamulaştırılmasına yönelik olarak Anayasa'da öngörülen güvencelere aykırılık teşkil ettiği belirtilmiştir.

(AYM, E.2023/137, K.2024/68, 07/03/2024)

Dava konusu olay, davacı tarafından iş müfettişliği yeterlik sınavının yapılması talebiyle yapılan başvurunun reddine dair işlem ile İş Teftişi Tüzüğü'nde (mülga) ve 31/10/2012 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nde yer alan bazı fıkra, bent ve ibarelerin iptali ve yeterlik sınavının yapılmaması nedeniyle müfettiş yardımcılığı ile müfettişlik kadroları arasında oluşan özlük ve parasal haklarının ödenmesi talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, gerek bakanlıklar bünyesinde istihdam edilen uzman yardımcısı ve uzmanların gerekse de müfettiş yardımcısı ve müfettişlerin sunacağı hizmetler ilgili bakanlıkların genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerdendir. Dolayısıyla hem uzman yardımcılığından uzmanlığa hem de müfettiş yardımcılığından müfettişliğe atanmaya ilişkin şartlar ile bu atamanın dayanağı yeterlik sınavlarına dair genel esasların kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Kurala göre uzman yardımcılığına atananlar en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezlerinin oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmesi kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanacaklardır. Ancak kuralda yeterlik sınavının ne zaman yapılacağına yönelik herhangi bir belirleme yapılmamıştır. Yeterlik sınavına ilişkin azami süre öngörülmemesi yeterlik sınavına ilişkin genel esasların kanunla düzenlenmediği anlamını taşımaktadır. Öte yandan kural söz konusu kişiler yönünden belirlilik ve öngörülebilirlik kriterlerini de taşımamaktadır. Başka bir ifade ile yeterlik sınavına girmeye hak kazanan kişinin bu sınavın azami hangi sürede yapılabileceğine ilişkin herhangi bir öngörüsü oluşmamaktadır.

İptal hükmünün Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

(Bilal Arslan, B. No: 2019/25312, 25/1/2024)

Başvuru, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumsuz sonuçlandığı gerekçesiyle tıbbi sekreterlik görevine başlatılmama işlemine karşı açılan iptal davasında davanın sonucuna etkili iddiaların kararda karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, istihbari bilgilerin idari işlemi neden ve nasıl haklılaştırdığı hususu derece mahkemelerinin gerekçelerinde yer almamıştır. Derece mahkemeleri başvuru hakkında elde edilen bilgileri herhangi bir şekilde değerlendirmemiş, bilginin tesis edilen işleme ulaşmadaki hukuki etkisi ile ilgili olarak kendi değerlendirmelerini ortaya koymamıştır. Diğer bir ifadeyle başvuru hakkındaki güvenlik soruşturmasının sonucuna ilişkin iddiaları açıklığa kavuşturulmamıştır. Bu nedenle yargılama süreci bir bütün olarak değerlendirildiğinde başvuru hakkındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Benzer yönde yayınlanan karar: (Nermin Bal, B. No: 2019/7721, 25/1/2024)

AYM daha önce devlet memurluğuna alımlarda genel şartlar arasında, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması kuralını öngören 657 Sayılı Kanun'un 48. Maddesinin Birinci Fıkrasının (A) Bendine Eklenen (8) Numaralı Alt Bendi iptal etmişti. Mahkeme anılan kararında şu tespitlerde bulunmuştur:

171. Kuralda güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması memurluğa alımlarda genel şartlar arasında sayılmasına karşın güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğuna, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağına, hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilen kullanılmasına ilişkin temel ilkeler belirlenmeksizin kuralla sadece güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması devlet memurluğuna alımlarda aranacak şartlar arasında sayılmıştır.

172. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda devlet memurluğuna atanmada esas alınacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesi Anayasa'nın 13., 20. ve 128. maddeleriyle bağdaşmamaktadır. (AYM, E.2018/73, K.2019/65, 24/07/2019)

(Saadet Kızıllırmak, B. No: 2018/14934, 19/12/2023)

Başvuru, kanun hükmünde kararnameyle kapatılan eğitim kurumunca yapılan taşınmaz satış işleminin muvazaalı olduğu tespit edilerek taşınmazın mülkiyetinin Hazineye geçirilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

AYM, başvurunun taşınmazı satın alma işleminin muvazaalı olmadığı hâlde mülkiyet hakkına haksız olarak müdahale edildiğine ilişkin itirazlarının mahkemelerce konu ile ilgili ve yeterli bir gerekçeyle tartışılmadığı sonucuna varmıştır. Dolayısıyla başvurunun mülkiyet hakkının korunması için gerekli usuli güvencelerin somut olayda yerine getirilmediği, adil dengenin başvuru aleyhine bozulduğu bu nedenle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin ölçüsüz olduğu tespit edilmiştir.

(Gülgün Güler, B. No: 2020/13493, 7/2/2024)

Başvuru, yargı mercilerince ceza infaz kurumu idaresinin işlemlerine yönelik şikâyetin esasının incelenmemesi nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

AYM, başvurunun ileri sürdüğü iddialar ile Kurum uygulamaları bakımından kararın ilgili ve yeterli gerekçeler içermediği ve başvurucuya uygun bir telafi şansı sunmaya elverişli olmadığını tespit etmiştir. İtirazın yapıldığı Ağır Ceza Mahkemesi de bu eksikliği gidermeye yönelik bir gerekçeye yer vermemiştir. Neticede başvurucuya, maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı kapsamında olduğunu ileri sürdüğü müdahalenin ortadan kaldırılması talebiyle başvurabileceği ve asgari güvenceleri içeren, pratikte de işleyen etkili bir hukuk yolunun sunulmadığı sonucuna varılmıştır.

(Ali İhsan Şener ve diğerleri, B. No: 2020/4835, 7/2/2024)

Başvuru, kamulaştırmatsız el atma nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, başvurucular taşınmaza, usulüne uygun bir kamulaştırma yapılmadan el atıldığı ve taşınmazın bedelinin ödenmediği iddiasıyla idare aleyhine tazminat davası açmıştır. Mahkemece 1953 yılında kamulaştırılan taşınmazlara ait bloke edilen ve Kartal Asliye Hukuk Mahkemesinin 1956/447 Esas sayılı bedel artırım davasının sonucunda kamulaştırma bedelinin ödenip ödenmediği, ödendi ise hangi tarihte ödendiği gerekçeli kararda tartışılarak açıklığa kavuşturulmamıştır. Olayda başvurucular dava konusu taşınmazlara fiilen el atılmasına rağmen kendilerine herhangi bir bedel ödenmediğini ileri sürerek iddialarını somut bir temele dayandırmıştır. Bu bilgiler çerçevesinde Anayasa'nın 46. maddesinde öngörülen gerçek karşılığının ödenip ödenmediğinin hususun başvuruya konu yargılama çerçevesinde yeterli bir gerekçeyle ortaya konulmadığı sonucuna varılmıştır.

(Tuba Karahan, B. No: 2019/39517, 7/2/2024)

Başvuru, pasaportun iptal edilmesi ve yurt dışına çıkışın engellenmesi üzerine açılan davanın reddedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerindeki güvencelere aykırı olan dava konusu müdahalenin özel hayata saygı hakkını ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

Mahkemeye göre, başvuru hakkında açılmış bir ceza kovuşturması ya da yurt dışına çıkışına engel oluşturacak bir mahkeme kararı olmadığı gözetildiğinde tedbirin bir idari işleme dayanılarak uzun süre uygulandığı anlaşılmıştır. Ayrıca bu süreçte yurt dışına çıkışı engelleyen tedbirin dayanağı olan şartların devam edip etmediği hususunda idare ve yargı makamları tarafından bir araştırma ve değerlendirme yapılmadığı, dolayısıyla bu şekilde geçici olması öngörülen bir tedbirin uzun süre devam ettirilmesine sebep olduğu anlaşılmıştır. Bu hâlde hakkında yurt dışına çıkışa engel oluşturacak yargı kararı olmayan başvuru hakkındaki sadece bir idari işleme dayanan tedbirin -başvurucunun icra ettiği meslek gereği seyahat etmek zorunda kaldığı hususu da gözetildiğinde- uzun süre uygulanmasının demokratik bir toplumda alınması zorunlu ve ölçülü bir tedbir olduğu söylenemez.

(Metin Turhan, B. No: 2021/57586, 8/2/2024)

Başvuru, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca verilen tedbir kararına yönelik esaslı iddiaların itiraz mercii tarafından karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Mahkeme, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Mahkeme, somut başvuru ile benzer iddiaları Salih Söylemezoğlu (B. No: 2013/3758, 6/1/2016) ve Erdal Türkmen (B. No: 2016/2100, 4/4/2019) kararlarında incelemiş ve uygulanacak ilkeleri belirlemiştir. Anılan kararlarda, Anayasa'da güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkı gereği itiraz mercince başvuru hakkının beyan ve delillerinin etkili bir şekilde incelenmesi ve karşılanması gerektiği belirtilerek söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle başvurucuların gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine hükmedilmiştir. Somut başvuruda, anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

Danıştay 10. Dairesi, E. 2019/12748, K. 2023/6982, K.T. 16/11/2023**Danıştay**

Danıştay 10. Dairesi tarafından bakılan Kanun Yararına Temyiz başvurusunda, iptal kararı veren yargı mercileri lehine karar verilen davacı avukat için vekalet ücretine hükmedilmemesi konu yapılmıştır. Lehine hüküm kurulan avukata vekalet ücretinin ödenmemesi kanun yararına bozma sebebi olarak [gösterilmiştir](#).

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, E. 2023/9, K. 2024/3, K.T. 06/03/2024

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından bölge idare mahkemeleri kararları arasındaki ayrılığın giderilmesi istemi hakkında verdiği karar Resmî Gazetede yayımlandı. Karar göre, mükellefiyetini kendi iradesiyle sona erdiren veya mükellefiyeti resen terkin edilen gerçek kişilere mükellefiyetinin sona erdiği tarihten sonra yapılacak tebligatın 213 sayılı Vergi Usulü Kanununun 107/A maddesi uyarınca elektronik ortamda yapılmasında hukuka aykırılık bulunmadığı [sonucuna ulaşılmıştır](#).

KARŞILAŞTIRMALI İDARE HUKUKU**Avrupa Birliği &
Avrupa Konseyi**

- Avrupa Konseyi, yapay zekaya ilişkin ilk uluslararası antlaşma olan "Yapay Zekâ, İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Çerçeve Sözleşmesi"ni [kabul etti](#). Sözleşmenin 3. bölümünde, yapay zekâ sistemlerinin yaşam döngüsü içerisindeki faaliyetlere ilişkin genel ilkeler yer almıştır. Bu ilkeler şu şekilde sıralanmıştır:
 - İnsan onuru ve bireysel özerklik
 - Şeffaflık ve gözetim
 - Hesap verebilirlik ve sorumluluk
 - Eşitlik ve ayrımcılık yapmama
 - Gizlilik ve kişisel verilerin korunması
 - Güvenilirlik
 - Güvenli yenilik
- "Avrupa Birliğinde Kamu Hizmeti" konulu bir rapor [yayımlandı](#).
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Marko Bošnjak'ı (Slovenyalı) yeni Başkanı olarak [seçti](#). Yeni başkan, 2 Temmuz 2024 tarihinde göreve başlayacak.
- "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Oleg Balan/Moldova Cumhuriyeti (B. No. 25259/20) davasında, oybirliğiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinin (özel ve aile hayatına saygı hakkı) ihlal edildiğine [karar vermiştir](#).

**Avrupa İnsan
Hakları
Mahkemesi**

Dava konusu olayda, başvuranın, İçişleri Bakanı olduğu dönemde, kişisel Facebook sayfasında yayınlanan bir belgede yer alan ifadeler nedeniyle bir muhalefet partisi liderine karşı açtığı hakaret davasının reddedilmesi ihlal nedeni olarak ileri sürülmüştür.

Mahkeme, söz konusu olayda, yerel mahkemelerin, 8. ve 10. maddelerde düzenlenen haklar arasında adil bir denge kurulmadığını, somut uyuşmazlıkta, araştırmacı gazeteci ve “kamuya mal olmuş bir kişi” olarak, araştırmacı gazeteciler için geçerli olan iyi niyet karinesinin uygulanmasına neden olacak bir açıklama yapılmaması ve başvuranın itibar hakkının korunmasına ilişkin dava dosyası unsurlarının dikkatli bir şekilde analiz edilmemesi nedeniyle 8. madde yönünden ihlal kararı vermiştir.

5. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Mitrevska/Kuzey Makedonya (başvuru no. 20949/21) davasında, oybirliğiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinin (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı) ihlal edildiğine [karar vermiştir.](#)

Dava, çocukken evlat edinilen başvuranın biyolojik kökenine ve biyolojik ebeveynlerine ilişkin sağlık bilgilerine ulaşamamasına ilişkindir.

Mahkeme söz konusu olayda, tamamlanmış bir evlat edinmeye ilişkin bilgilerin iç hukukta resmi sır teşkil etmesi ve paylaşılabilmesi, evlat edinilen bir kişinin biyolojik kökenine veya çocukluğuna ilişkin tanımlayıcı olmayan bilgilere erişim imkanı bulunmaması, yerel makamların, başvuranın sağlıkla ilgili bilgi edinme ihtiyacına ilişkin iddialarını değerlendirmesini engelleyen tıbbi gerekçelere ilişkin bir istisna bulunmaması, söz konusu çatışan menfaatler arasında denge kurulmaması nedeniyle taraf devletin sahip olduğu takdir marjının aşıldığı ve bu sebeple 8. maddenin ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır.

6. Mirzoyan/ Çek Cumhuriyeti (B. No: 15117/21 ve 15689/21) davası, Çek idari makamlarının ve mahkemelerinin, başvuranın iş amaçlı uzun dönem ikamet iznini uzatma başvurusu ve aile amaçlı uzun dönem ikamet izni başvurusunun reddedilmesiyle ilgilidir.

Başvuranın, iş amaçlı uzun dönem ikamet izninin uzatılması ve aile amaçlı uzun dönem ikamet izni başvurularının, başvuranın avukatının kısmen erişebildiği ancak başvuranın kendisine açıklanmayan gizli belgelere dayanılarak ulusal güvenlik ve kamu düzeni için tehdit oluşturduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

Mahkemeye göre, yerel mahkeme yargılamaları, idari makamlar önündeki yargılamalarda başvuranın usuli haklarının sınırlandırılmasını dengeleyen yeterli güvenceler sunmuştur. Davada ayrıca başvuran, yürütmenin ulusal güvenlik ve kamu düzeninin tehlikede olduğu iddialarına etkili bir şekilde itiraz etme fırsatından mahrum bırakılmamıştır. Yerel makamlar, başvuranın aile bağlarını yeterince dikkate almıştır ve Mahkeme içtihadına atıfta bulunarak, söz konusu menfaatlerin dengelenmesini gerçekleştirmiştir. Bu nedenle, söz konusu uyuşmazlıkta takdir marjı [aşılmamıştır.](#)

7. Maria Somogyi/Macaristan (B. No. 15076/17) davasında, başvuran Mária Somogyi, 1954 doğumlu bir Macar vatandaşıdır ve Tata'da (Macaristan) yaşamaktadır. Dava, üçüncü bir şahıs tarafından paylaşılan ve Tata sakinlerini, belediyeye ait tarihi binalardan birini, piyasa fiyatının altında bir fiyata yerel bir iş adamına sattığı için belediyeye karşı bir gösteriye katılmaya çağıran bir Facebook gönderisi nedeniyle başvuran aleyhine açılan hakaret davası ile ilgilidir. Başvuranın, kasabanın kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle tazminat ödemesine karar verilmiştir. Başvuran, ulusal mahkemelerin kendisine ceza verme kararının Sözleşme'nin 10. maddesini (ifade özgürlüğü) ihlal ettiğinden şikayetçidir.

Belediyeye ait mülklerin yönetimi ve kamu fonlarının kullanımı ile ilgili olarak üçüncü bir şahsın Facebook paylaşımını paylaştığı için belediyenin kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle başvuran aleyhine verilen tazminat kararını değerlendiren AİHM'e göre, belediyenin itibarını korumayı amaçlayan hakaret davası, Sözleşmenin m. 10 § 2'de sayılan meşru amaçlardan herhangi birini [izlememiştir](#)

8. Lutgen/Lüksemburg (B. No. 36681/23) davasında, başvuran André Lutgen, 1948 doğumlu bir Lüksemburg vatandaşıdır ve Lüksemburg'da yaşamaktadır. Dava, bir avukat olan başvuranın, iki bakana ve başsavcıya gönderdiği bir e-postada bir yargıcı eleştirmesinin ardından mahkemeye saygısızlık suçundan para cezasına çarptırılmasıyla ilgilidir. Başvuran, 10. maddeye (ifade özgürlüğü) dayanarak, cezai mahkumiyetinin ifade özgürlüğü hakkının ihlali anlamına geldiğini ileri sürmektedir.

Mahkemeye göre, bir avukata, kabul edilemez olduğunu düşündüğü bir durumu bildirmek üzere yetkili makamlara gönderdiği e-postada, bir hâkime hakaret eden sözleri nedeniyle verilen ceza [orantılı değildir](#).

9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Domenjoud/Fransa (Başvuru No. 34749/16 ve 79607/17) davasında, oybirliğiyle, Cédric Domenjoud bakımından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 4 No.lu Protokolü'nün 2. maddesinin (seyahat özgürlüğü) ihlal edilmediğine ve oy çokluğuyla (bire karşı altı oyla), Joël Domenjoud bakımından 4 No.lu Protokol'ün 2. maddesinin (seyahat özgürlüğü) ihlal edildiğine karar verdi.

Dava, iki Fransız vatandaşı olan Cédric ve Joël Domenjoud hakkında, olağanüstü hâl mevzuatına dayanılarak verilen ev hapsi kararları ile ilgilidir. Söz konusu tedbirler, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin 21. Taraflar Konferansı ("COP21") bağlamında alınmıştır. İçişleri Bakanı evde sokağa çıkma yasağı kararlarını hem ciddi bir terör tehdidi hem de 2015 yılında komşu ülkelerdeki diğer büyük etkinliklerde yaşanan şiddet olayları karşısında COP21 etkinliğinde güvenliğin sağlanması ihtiyacıyla gerekçelendirmiştir. Bakanlık kararı ayrıca, istihbarat servisleri tarafından sunulan raporlara, aktivistlerin zirve çevresinde şiddet içeren protestolar hazırladığını ve iki başvuranın da bu protestolara katılabileceğini gösteren bilgilere dayandırdı.

Cédric Domenjoud ile ilgili olarak, Mahkeme, kısıtlayıcı olmasına rağmen, tedbirin, ilgili ve yeterli nedenlere ve yüksek derecede şiddet içeren olaylara karışma konusunda ciddi bir riske işaret eden davranışlarının ve sabıka kaydının belirli yönlerine dayandığını tespit etmiştir. Bu nedenle, kendisine karşı alınan tedbir, izlenen amaçlarla (ulusal güvenlik ve kamu güvenliğinin korunması ve kamu düzeninin sağlanması) orantısız olmamıştır. Mahkeme ayrıca, özellikle Bakan'ın "beyaz notlarının" dikkate alınmasıyla ilgili olarak, tedbirin adli denetimi için yeterli usuli güvencelerin mevcut olduğuna karar vermiştir.

Joël Domenjoud ile ilgili olarak, Mahkeme, şahsen şiddet içeren protestolara katılmayı ya da bunların organize edilmesine yardımcı olmayı öngördüğünü gösteren hiçbir veri veya bilgi olmadığını gözlemlemiştir. Bu tür eylemleri teşvik ettiği ve hatta desteklediği de tespit edilememiştir. Mahkemeye göre, istihbarat servisinin, başvuranın şiddet yanlısı bir eylemci olduğu iddiasını destekleyecek somut bir kanıt bulunmamaktadır. Dolayısıyla, başvurana karşı alınan önleyici tedbirin, başvuranın davranışlarının veya eylemlerinin, yerel makamların korktuğu karışıklıklara katkıda bulunma riskini kanıtlamayı mümkün kılan bireysel ve ayrıntılı bir değerlendirmenin sonucu olduğu görülmemiştir. Mahkeme ayrıca, başvuran aleyhinde alınan tedbirin yargısal denetimine yeterli usuli güvencelerin eşlik etmediğini tespit etmiştir. Son olarak, söz konusu tedbirin, Sözleşme'nin 15. maddesi uyarınca Fransa tarafından Avrupa Konseyi'ne bildirilen derogasyon kapsamında olmadığına [karar vermiştir.](#)

10. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Mikyas ve Diğerleri / Belçika (B. No. 50681/20) davasında, oy çokluğuyla başvurunun kabul edilemez olduğuna hükmetmiştir.

Dava, kendilerini Müslüman olarak tanımlayan üç genç kadınla ilgiliydi. Flaman Topluluğu'nun resmi eğitim sisteminde kişinin inançlarının görünür sembollerini takmasının yasaklanmasını takiben, ortaokullarında (din eğitimi dersleri dışında) İslami başörtüsü takamadıklarından şikayetçi olmuşlardır.

Mahkeme, topluluğun eğitim sistemindeki tarafsızlık kavramının, genel bir şekilde, öğrencilerin inançlarının görünür sembollerini takmalarını yasaklamak olarak anlaşıldığını ve bunun kendi başına Sözleşme'nin 9. maddesine ve bu maddenin altında yatan değerlere aykırı olmadığını belirtmiştir. Mahkeme, mevcut davada, itiraz edilen yasağın yalnızca İslami peçe ile ilgili olmadığını, tüm görünür inanç sembollerine ayırım yapılmaksızın uygulandığını kaydetmiştir. Mahkeme, ulusal makamların, sahip oldukları takdir yetkisini ("takdir marjı") göz önünde bulundurarak, Flaman Topluluğu'nun eğitim sisteminin, öğrencilerin dini semboller takmadığı bir okul ortamı sağlayacağını öngörme hakkına sahip olduğunu değerlendirmiştir. Bu nedenle, itiraz edilen kısıtlamanın, başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve kamu düzeninin korunması gibi izlenen amaçlarla orantılı olduğu ve dolayısıyla "demokratik bir toplumda" "gerekli" olduğunun söylenebileceği belirtmiştir. Mahkemeye göre, sonuç olarak,

başvuranların Sözleşme'nin 9. maddesi kapsamındaki şikâyetleri açıkça dayanaktan yoksundur. Diğer şikâyetleri ise iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle [reddedilmiştir](#).

11. Gelecek hafta karara bağlanacak davalar hakkında [bkz.](#)

**Fransız İdare
Hukuku**

1. Fransa'nın Hint-Pasifik'teki özerk bölgesi Yeni Kaledonya'da artan şiddet olaylarının ardından Cumhurbaşkanı, Ada'da "olağanüstü hâl" [ilan edilmesini istedi](#).
2. Fransa'nın özerk bölgesi Yeni Kaledonya'da olağanüstü hâl ilan edildi. Bu kapsamda, bir dizi tedbir [kararı alındı](#).

Fransa Başbakanı, limanların ve havaalanının güvenliğini sağlamak üzere ordunun konuşlandırılacağını ve Tik Tok'un yasaklanacağını duyurdu.

3. Fransız Anayasa Konseyi'nin 1958 yılından bu yana aldığı kararların analizi içeren 6469 sayfalık bir doküman kamuoyuyla [paylaşıldı](#). Aynı duyuruda, 2023 yılına ilişkin kararların analizini ve kısa özetlerini içeren ayrı bir doküman da yararlanıcıların istifadesine [sunuldu](#). Sözü edilen kararların ayrıntılarına ayrıca arama motoru aracılığıyla [ulaşılabilir](#).
4. Fransız Danıştay'ı, SOS Méditerranée Derneğine, Paris Belediyesi tarafından yapılan hibelerin yasaya uygun olduğuna karar verdi ancak Montpellier Belediyesi tarafından yapılan ve yeterince hedefe yönelik olmadığını düşündüğü hibeyi ise [iptal etti](#).

Mahkemeye göre, bir yerel makam, insani deniz kurtarma çalışmaları için SOS Méditerranée'ye yasal olarak mali destek sağlayabilir.

Danıştay, Paris Belediyesi tarafından verilen 100.000 Avro tutarındaki hibenin münhasıran derneğin deniz kurtarma faaliyetlerine devam edebilmesi için yeni bir gemi kiralanmasını finanse etmeyi amaçladığını ve SOS Méditerranée ile yapılan anlaşmanın, hibenin deniz kurtarma faaliyetleri dışında kullanılması halinde, halihazırda ödenmiş olan meblağların tamamının veya bir kısmının iade edileceğini ve Paris Belediyesi'nin bu yükümlülükler uyulmasını sağlamak için belgesel ve yerinde kontroller de dahil olmak üzere kontroller yapabileceğini öngördüğünü kaydetmiştir. CE, bu nedenle bu desteğin varış yerinin yeterince düzenlenmiş olduğu sonucuna varmıştır.

Öte yandan Danıştay, Montpellier Belediyesi'nin SOS Méditerranée'ye 15.000 avroluk bir sübvansiyon verme kararını iptal etmiştir. Kararda, belediyenin yaptığı yardımın yalnızca desteklemeyi amaçladığı uluslararası insani yardım faaliyetini finanse etmek için kullanılacağını garanti ettiğine dair hiçbir kanıt bulunmadığı kaydedildi. Aslında, belediye meclisinin kararında bu hibenin amacı belirtilmemiştir ve dernekle imzalanan sözleşmede, daha fazla ayrıntıya girilmeksizin, derneğin faaliyetleri için talep edildiği belirtilmiştir.

5. Fransız Danıştay'ı, internet kullansın ya da kullanmasın tüm davacıların uygulamada aynı temyiz süresinden yararlanmasını sağlamak amacıyla aldığı kararla [ictihat değişikliğine gitti](#).

Danıştay, posta yoluyla gönderilen temyiz başvurularında, süre sınırına uyulup uyulmadığının, posta damgası ile kanıtlandığı üzere, artık mektubun gönderildiği tarihte değerlendirileceğine hükmetti.

6. Fransız Anayasa Konseyi web sitesinde, Prof. Anne-Sophie CHAMBOST tarafından "21. yüzyılda hukuk öğretimi: Yeni uygulamalar, aynı sorular mı?" konulu bir yazı [yayınlandı](#). Yazıdan seçilmiş bir bölüm:

"Dikkatlerin avukatların muhakeme yöntemlerine ve becerilerine odaklanması gerektiğinden, hukuk fakülteleri, eğitim sunumumuzu geliştirmemiz gereken beceri temelli yaklaşımı benimsemek zorunda kalacaktır. Vaat edilen, öğrencilerin eğitimleri sırasında geliştirdikleri becerileri daha iyi tanımlamalarını sağlamak ve böylece orta ve uzun vadede bunlardan en iyi şekilde yararlanabilmelerini sağlamaktır. Bunu akılda tutarak, beceriler ve beklentiler, derece seviyesine göre toplu ve kümülatif olarak düşünülmelidir: araştırma, kategorize etme, sentezleme, analiz etme, hazır çözümlerin yeniden üretilmesinden ziyade yeni durumlara adaptasyonu teşvik etmek. Her öğretmen kendi seçimlerini yapmakta özgürdür, ancak metodoloji ve alıştırmalar açısından sunulan eğitimin koordine edilmesi gerekir."

7. Fransa'nın Guadeloupe şehrinde Valilik, gece saatlerinde artan suç işleme olaylarını gerekçe göstererek reşit olmayan çocukların refakatsiz bir şekilde 20:00'den sonra sokağa çıkmalarını 1 ay boyunca yasaklayan işlemi hukuka aykırı [bulmamıştır](#).

Fransız Danıştay'ına göre, Guadeloupe'da gece işlenen suçların oranı Fransa anakarasından daha yüksek olmasa da Pointe-à-Pitre ve Les Abymes'in belirli bölgelerinde bir ebeveyn veya ebeveyn yetkisini kullanan bir yetişkin tarafından refakat edilmeyen küçüklerin akşam 8 ile sabah 5 arasında seyahat etmelerinin geçici olarak yasaklanması, suç artışının neden olduğu asayiş sorunları ve bu artışın ilgili küçükler için oluşturduğu tehlikeler göz önüne alındığında haklı görünmektedir. Çocuk suçluluğunun nedenleriyle başa çıkmak için uygulanan kamu politikalarının, özellikle de eğitim ve sosyal politikaların yerini alma amacına veya etkisine sahip olmayan ve doğası gereği baskıcı olmayan bu idari polis tedbiri, kısa vadede suç artışını sınırlama ve küçükleri koruma amacına da uygun görünmektedir.

Son olarak, uygulaması Bakan'ın ciddi bir ihtilaf olmaksızın suç artışından en çok etkilendiğini belirttiği mahallelerle sınırlı olan bu tedbirin uygulama süresi bir ay ile sınırlıdır ve bu kararın alındığı tarihte bu sürenin yarısından azı kalmıştır. Kararda, durumun iyileşmesi halinde kararın öngörülen süreden önce kaldırılacağı ve olası bir yenilemeden önce değerlendirileceği belirtilmiş olup, sadece 13 yaşındaki küçükleri

değil tüm küçükleri hedef almasına ve Guadeloupe'da gecenin çöktüğü saati dikkate almak için refakatsiz seyahat yasağının akşam 8'de başlamasına rağmen orantılı görünmektedir.

8. Fransız hükümetin eğitim sistemine ilişkin reformlarına karşı eğitim sendikaları [eylem çağrısı yaptı.](#)
9. Fransız Danıştay'ının geçmiş yıllara ilişkin yargılama ve danışma faaliyetlerine ilişkin raporlara [erişim mümkündür.](#)
10. Melun İdare Mahkemesi, 17 Mayıs Cuma günü verdiği bir kararla, su idaresi Eau de Paris'in, başkentten 85 kilometre güneyindeki Nemours yakınlarında bulunan Nonville hidrokarbon imtiyazında sondaj çalışmalarının başlamasına izin veren 30 Ocak tarihli valilik kararının askıya alınması için yaptığı geçici tedbir başvurusunu reddetti.

Mahkeme kararına gerekçe olarak "aciliyet eksikliğini" gösterdi. İdari yargıç, "sondaj çalışmalarının (...), bu çalışmaları yürütmek için gerekli bazı ekipmanların mevcut olmaması nedeniyle Mayıs 2025'ten önce başlamasının mümkün olmadığını" açıkladı. Bu gecikmenin uzunluğu göz önüne alındığında, Eau de Paris'in askıya alma talebinin "aciliyet durumuyla gerekçelendirilmediğine" [karar verdi.](#)